

DIENOS ŽINIOS Nr.225/925

Seligensstadtas, 1948 m. spalio mėn. 5 d., antradienis

SAUG. TARYBA PRADĖJO SVARSTYTI BERLYNO KLAUSIMĄ

LONDONAS. Vakar Saugumo Taryba pradėjo svarstyti Vakarų valstybių skundą prieš Sovietų Sąjungą dėl jos vykdomos Berlyno blokados, kuri traktuojama kaip grėsmė pasaulio taikai ir saugumui. Kadangi JAV yra suinteresuota šalis, todėl JAV atstovas pagal eilę pirmininkavimą perdavė Argentinos atstovui Bramulja. Sovietų atstovas A. Višinskis pareiškė, kad Vakarų valstybės, įvedusios skirtingą valiutą, suskaldė Vokietiją, todėl sovietai buvo priversti imtis kai kurių priemonių, kad jų zonos ūkinis gyvenimas nebūtų suardytas. Šias priemones vadinti Berlyno blokada yra neteisinga, tuo labiau, kad sovietai kiekvienu momentu yra pasiruošę visą Berlyną aprūpinti tiek maistu, tiek ir akmenis anglimis. Višinskis toliau pareiškė, kad Berlyno klausimas tegali būti sprendžiamas tik 4 didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministerių taryboje, kadangi Jaltos ir Potsdamo nutarimuose yra aiškiai pasakyta, jog tuo reikalu visi nesusipratimai aiškinami toje taryboje. Jeigu Saugumo Taryba pradės Berlyno klausimą svarstyti, ji laužys Jaltos ir Potsdamo nutarimus. Višinskis reikalavo, kad Berlyno klausimas būtų išimtas iš darbotvarkės, kadangi jis neįeina į Saug. Tarybos kompetenciją.

Prieš Višinskio išvedžiojimus pasisakė JAV ir Anglijos atstovai, kurie pareiškė, jog Berlyno klausimas buvo bandyta išspręsti suinteresuotų valstybių pasitarimų keliu, tačiau jie baigėsi be jokių pasekmių ir todėl beliko kreiptis tik į Saug. Tarybą. Posėdis vakar baigėsi nieko nenutarus. Jis bus tęsiamas šiandien.

GEN. FRANCO SĄLYGOS

LONDONAS. "Daily Mail" praneša, kad per paskutinį pasikalbėjimą su JAV karine misija gen. Franco yra pastatęs šias sąlygas, kurias primėmus jis bendradarbiautų su Vakarų valstybėmis: 1. Ispanijos priėmimas į Jungt. Tautas, 2. Maršalio plano pagalbos teikimas Ispanijai ir 3. santykių atnaujinimas su Vakarų valstybėmis. "Daily Mail" toliau praneša, kad JAV vyr. štabas numatęs svarbiausiais Vakarų Europos gynimo bastijonais Angliją ir Ispaniją. Pastarojoje JAV įsteigtų oro ir jūros pajėgų bazes, išdėstytas Kadikse, Kartagenoje, Valencijoje, o taip pat Barcelonoje ir Balearų salose. Su tokių bazių įsteigimu turėtų sutikti ir Portugalija.

TRUMPOS ŽINIOS

FRANKFURTAS. Vakar 3 Vakarų valstybių užsienio reikalų ministrai - Maršalis, Bevinas ir Schumanas - su savo patarėjais svarstė sovietų atsakymą į jų notas apie Berlyno klausimo perdavimą Saug. Tarybai. Kartu buvo aptarta ir dabartinė tarptautinė padėtis. Pasitarimai užtruko 2 valandas laiko. Diplomatiniai korespondentai praneša, kad Vakarų valstybių politika Berlyno klausimu ir po sovietų atsakymo liks nepasikeitusi ir kad naujų pasitarimų su sovietais pirmąją sąlyga lieka visiškai Berlyno blokados panaikinimas.

STUTTGARTAS. Vakar Jungt. Tautų politinės komisijos posėdyje JAV atstovas W. Austin kreipėsi į Višinskį, kad pastarasis suteiktų platesnių paaiškinimų dėl jo naujų pasiūlymų atominės energijos kontrolės reikalu. Ukrainos atstovas Manuileskis pareiškė, kad Vakarų valstybės atominės bombos veikimo galią sąmoningai perdeda. Jis tvirtino, kad Bevinas ir Spaako pareiškimai, būk niekas nežino, kas darosi Sovietų Sąjungoje, yra visiškai neteisingi, nes apie sovietų gyvenimą reikalingų informacijų galima gauti visuose sovietų laikraščiuose.

FRANKFURTAS. Vakar Francūzijoje prasidėjęs angliakasių streikas yra apėmęs bemaž visas kasyklas. Streikuojantieji reikalauja pragyvenimo išlaidų sumažinimo, atlyginimo pakėlimo ir kt. Marselio srityje kai kurie darbininkai atvyko į darbą, tačiau jiems įeiti į kasyklas nebuleista, nes įėjimai buvo saugomi streikuojančiųjų. Kariuomenei įsakyta būti parengties padėtyje. Streikas vakar praėjo ramiai.

Ziurichas. Pirmadienį Ziuricho meteorologinė stotis užfiksavo stambiausio sprogimus. Pranešama, kad Šveicarijos meteorologinių stočių tarnautojai yra gavę nurodymų, žinias apie atominius sprogimus Sovietų Sąjungoje nei patvirtinti, nei paneigti, kadangi tokios žinios galėtų būti laikomos Šveicarijos neitarnaujamo pažeidimu. Ta pačia proga pranešama, jog anksčiau Šveicarijos meteorologinės buvo pranešusios, kad jokių atominių sprogimų Sovietų Sąjungoje jos nebuvo užfiksavusios.

HAMBURGAS. Jugoslavijos komunistų partijos organas "Borba" sekmdienį pirmą kartą paminėjo generalisimą Staliną turėjus įtakos dėl kominformo nutarimo Jugoslavijos reikalu. "Borba" pažymi, kad Stalinas ne vien tik pasaulio darbininkijoje, bet ir visuose demokratiniuose kraštuose yra didžiausias autoritetas, tačiau Jugoslavijos reikalu teisybė yra ne jo pusėje.

LONDONAS. JAV užsienio reikalų ministerija pranešė, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė paskutiniuoju laiku yra tiek suvaržiusi užsienio misijų atstovų judėjimo laisvę, kad jie praktiškai niekur toliau Maskvą nebegali išvykti. Tie suvaržymai yra dar griežtesni, negu jie buvo karo metu. Iš Japonijos atgautoje Sachalino dalyje jokiame užsieniečiui iš viso neleidiama lankytis. Būdinga, kad apie šiuos suvaržymus užsienio spaudos atstovams cenzūra neleido išsiųsti pranešimų savo laikraščiams.

MIUNCHENAS. Senatorius A. Vandenbergas, senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas, per radiją pasakė kalbą, kurioje pabrėžė, kad respublikonų partija visiškai palaiko ir remia dabartinę JAV politiką Berlyno reikalu.

LONDONAS. Š. m. spalio mėn. 14 dieną turėjo įvykti Berlyno savivaldybių rinkimai, tačiau jie atidėti neribotam laikui, kadangi sovietų įstaigos uždraudė savo sektoriuje daryti kokius nors pasiruošimus rinkimams.

LONDONAS. Vakar anglų įstaigos pareiškė sovietams protestą, kad vienas sovietų naikintojas orinio susisiekiimo koridoriuje ties Berlynu "parodomuoju puolimu" vėl buvo prisiartinęs prie vieno anglų transportinio lėktuvo.

LITUVIŠKOJI DAINA IR ŠOKIS BAD KISSINGENE

Paspartėjusi emigracija ir naujoji vokiečių markė jau su-
 žlugdė ne vieną kultūrinį pasireiškimą: girdime skundžiantis, kad
 leidyklos nebegalėsiančios išleisti lietuviškų leidinių, kad stam-
 besnio masto meniniai kolektyvai likviduojasi, kad stovyklos nebe-
 pajėgia iš svetur parsikviesti gastrolėms meninių pajėgų ir t.t.
 Ne vienas su susirūpinimu klausia: argi jau iš tiesų užėjo kultū-
 rinio gyvenimo sūtemos? O juk tremtyje, kuri ir šiaip jau yra pilna
 įvairiausių pavojų, reikia, kad dvasia liepsnotų ir gaivintų pavar-
 gusius, reikia, kad ir svetimieji matytų, kas mes ir ko verti esame.

Po šitokio skandžios dabarties vaizdo su pasitenkinimu ten-
 ka paminėti kiekvieną kultūrinį židinį, kuris dar pajėgia spinduliuo-
 ti ir šviesti. Viena tokių židinių - Lietuvių Tautinis Ansamblis,
 jau antrieji metai kaip prisiglaudęs Seligenstadto barakuose - š. m.
 spalio mėn. 1 d. buvo išvykęs gastrolį į Bad Kissingeną, kur ameri-
 kiečių zonos IRO vyr. būstinės personalui ir vokiečių visuomenei pa-
 rodė "Atsisveikinimą". Šis veikalas /autorius - rež. Gasp. Velička/
 svetimtaučiams parodyti yra dėkingas tuo, kad jame nedaug tėra dia-
 logų, o yra sudėtas iš daugelio puikiųjų mūsų laukdies dainų ir tau-
 tinių šokių, taigi jis visų yra lengvai suprantamas ir mielai žiūri-
 mas. Bad Kissingeno teatre /Staatl. Kurtheater Bad Kissingen/, kurio
 salė daug kuo primena kaunišką, "Atsisveikinimo" montažas žiūrovų bu-
 vo priimtas itin nuoširdžiai, ką liudijo ilgi plojimai ir žiūrovų
 apgailestavimas, kad uždanga jau nusileido.

Spektaklio žiūrėjo naujai paskirtasis amerikiečių zonos IRO
 vyr. direktorius p. P. E. Ryan su poniu ir artimaisiais savo bendra-
 darbiais, o taip pat ir rinktinė to kurortinio miesto vokiečių vi-
 suomenė. Po spektaklio per IRO vyr. būstinės svetainėje įvykusį
 aukštųjų IRO pareigūnų pobūvį LT Ansamblio vardu p. P. E. Ryan buvo
 įteiktas puošnus grafiko K. Bartašiaus darbo adresas, o jo poniai -
 didžiulė šilkinė tautinių raštų juosta. Tame pat pobūvyje turėjo
 įvykti ir LT Ansamblio antroji programos dalis, kuri tačiau dėl pa-
 talpų ankštumo nebegalėjo būti parodyta, nes nebuvo numatyta, kad
 joje turės dalyvauti bent iš kelių dešimčių žmonių susidedęs kolek-
 tyvas. Įspūdis tada būtų buvęs dar ryškesnis. Bet kad tatau neįvyko
 - ne LT Ansamblio kaltė.

Kad šitas svarbus reprezentacinės reikšmės pasirodymas Bad
 Kissingene galėjo būti įvykdytas, pirmiausia reikia dėkoti rež. Gasp.
 Veliškai ir muz. Step. Sodeikai, kurie sugebėjo gerokai sumažėjusį

kolektyvą vėl "pastatyti ant kojų" ir duoti tikrai gerą spektaklį. Paminėtina ir mūsų vadovaujančiųjų organų šiam reikalui suteiktoji medžiaginė ir moralinė parama.

Pasirodymas Bad Kissingene dar kartą įrodė, kaip yra svarbu iki pačios paskutinės stovyklų egzistavimo valandos išlaikyti stipresniuosius mūsų meninius kolektyvus, kad jie šviestų ir mumis ir svetimiesiems. Negalima leisti, kad sūtemos per anksti imtų gaubti mūsų tremties gyvenimą.

K. 2 Ap.